

Bryssel 20.9.2018
COM(2018) 658 final

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta tuen antamiseksi
Latvialle**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Tämä päätös koskee varojen käyttöön ottamista Euroopan unionin solidaarisuusrahastosta (EUSR) 11 päivänä marraskuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2012/2002¹, jäljempänä 'asetus', mukaisesti. Käyttöön otettavalla 17 730 519 euron määrällä on tarkoitus tukea Latviaa vuoden 2017 tulvakatastrofin jälkeen. Koko tarvittava määrä saadaan ottamalla käyttöön osa vuoden 2018 talousarvioon maksusitoumus- ja maksumäärärahoina otetusta, ennakoiden kattamiseen tarkoitettusta jäljellä olevasta 47 479 154 euron määrästä, joten lisätalousarviota ei tarvita.

2. TIEDOT JA EHDOT

Kesällä ja syksyllä 2017 Latviaa vaivasi pitkä rankkasateiden kausi, jonka seurauksena vesi ei enää imeytynyt maaperään ja aiheutti tulvia koko maassa, erityisesti Latgalen alueella ja sen lähialueilla. Tulvien seurauksena satoja tuhoutui ja vesiväylille, viemäröintijärjestelmille, jätevedenkäsittelylaitoksille sekä tie- ja rautatieinfrastruktuurille aiheutui laajamittaisia vahinkoja.

- (1) Latvia haki EU:n solidaarisuusrahaston rahoitustukea 14. marraskuuta 2017 eli 12 viikon määräajan kuluessa siitä, kun ensimmäiset vahingot oli todettu 24. elokuuta 2017. Hakemus koski asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua suurta luonnonkatastrofia. Komissio pyysi lisätietoja voidakseen saattaa asian arvioinnin päätökseen, ja Latvia toimitti tiedot 27. huhtikuuta 2018.
- (2) Kyseessä on luonnonkatastrofi, joka kuuluu Euroopan unionin solidaarisuusrahaston soveltamisalaan.
- (3) Latvian arvion mukaan tulvista aiheutuneiden välittömien vahinkojen kokonaismäärä on 380,5 miljoonaa euroa. Määrä ylittää Latviaan suurkatastrofien osalta vuonna 2017 sovelletun, Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttönotolle asetetun kynnsarvon, joka on 145 740 000 euroa (0,6 % Latvian BKTL:sta vuoden 2015 tietojen perusteella). Koska välittömien vahinkojen arvioitu kokonaismäärä ylittää kynnsarvon, katastrofi luokitellaan asetuksen tarkoittamaksi suureksi luonnonkatastrofiksi. Latvialle voidaan näin ollen myöntää sen hakemuksen perusteella rahoitusta solidaarisuusrahastosta.
- (4) Latvia ei pyytänyt ennakkomaksua.
- (5) Latvian hakemuksessa kuvataan yksityiskohtaisesti katastrofiin johtaneita sääoloja ja niiden vaikutuksia. Jatkuvat sateet ja tulvat elo-, syys- ja lokakuussa 2017 aiheuttivat merkittävää vahinkoa maataloudelle: sadot tuhoutuivat ja maatalouden viemäröintijärjestelmät tukkeutuivat laajalla alueella. Lisäksi valtion ja paikallishallinnon infrastruktuurit, erityisesti vesi-infrastruktuuri (vesiväylät, viemäröintijärjestelmät, vedenpinnan säätelyjärjestelmät, jokien pengerrykset ja niiden suojarakenteet) ja liikenneinfrastruktuuri (pää- ja paikallistiet sekä rautatiet),

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 2012/2002, annettu 11 päivänä marraskuuta 2002, Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta (EYVL L 311, 14.11.2002, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 661/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014 (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 143).

vahingoittuivat. Kaiken kaikkiaan 184 maantietä vaurioitui ja rautatieliikenne jouduttiin väliaikaisesti keskeyttämään. Alueelle julistettiin hätätila 29. elokuuta 2017. Valtion- ja paikallishallinto ja palveluja tarjoavat yritykset eivät kyenneet toimimaan asianmukaisesti. Tulvien alle jäi kouluja ja muita paikallishallintorakennuksia, jotka oli suljettava. Vesiväyliin huuhtoutui maata, joka kerrostui niiden pohjalle. Vaikutukset ulottuivat maanalaisiin viemäröintijärjestelmiin yli 28 000 kilometrin matkalta, avoviemäreihin ja ojiin noin 4 500 kilometrin matkalta sekä noin 1 700 vesiväylään ja hydrologiseen rakennelmaan. Tulvat jätevedenkäsittelylaitoksissa johtivat veden saastumiseen ja aiheuttivat vaaraa ympäristölle.

- (6) Latvia arvioi asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tukikelpoisten hätä- ja pelastustoimien kustannuksiksi 36,2 miljoonaa euroa ja esitti kustannuksista toimityyppien mukaisesti jaotellun yhteenvedon. Suurin osa tukikelpoisista kustannuksista (lähes 32 miljoonaa euroa) kohdistuu julkiseen viemäröintijärjestelmään ja siihen liittyvään infrastruktuuriin. Euroopan unionin solidaarisuusrahastosta myönnettävää rahoitusosuutta ei kuitenkaan voida käyttää korjauksiin, joiden seurauksena kyseiset omaisuuserät olisivat paremmassa kunnossa kuin ennen katastrofia.
- (7) Latvian viranomaiset ovat vahvistaneet, että tukikelpoiset vahingot eivät kuulu vakuutusturvan piiriin.
- (8) Katastrofialue on Euroopan rakenne- ja investointirahastoista (ERI-rahastot) vuosiksi 2014–2020 annettujen säännösten mukainen ”vähemmän kehittynyt alue”. Latvian viranomaiset eivät ilmoittaneet komissiolle, että ne aikoisivat suunnata uudelleen ERI-rahasto-ohjelmien rahoitusta korjaustoimenpiteisiin. Sen jälkeen kun Latvia esitti komissiolle marraskuussa 2017 pyynnön saada tukea maanviljelijöille, komissio antoi täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/108 kiireellisestä tukitoimenpiteestä, jonka avulla viljelijöille myönnettäisiin tukea tietyillä Liettuassa, Latvian, Viron ja Suomen alueilla esiintyneiden rankkasateiden ja tulvien vuoksi. Latvialle tämän perusteella myönnettävä enimmäismäärä on 3,5 miljoonaa euroa.
- (9) Latvia ei käynnistänyt unionin pelastuspalvelumekanismia.
- (10) Katastrofiriskin ehkäisyä ja hallintaa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon osalta ei tällä hetkellä ole vireillä rikkomisesta johtuvia menettelyjä.

2.5 Päätelmät

Edellä esitetyistä syistä katastrofi, johon Latvia viittaa hakemuksessaan, täyttää asetuksessa säädetyt edellytykset EUSR:n varojen käyttöönnotolle.

3. RAHOITUS EUSR:N MÄÄRÄRAHOISTA 2018

Vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta 2 päivänä joulukuuta 2013 annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 1311/2013², jäljempänä ’rahoituskehysasetus’, ja erityisesti sen 10 artiklan nojalla solidaarisuusrahastosta voidaan ottaa käyttöön varoja vuosittain enintään 500 000 000 euroa (vuoden 2011 hintoina).

² Neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 1311/2013, annettu 2 päivänä joulukuuta 2013, vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 884).

Talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta 2 päivänä joulukuuta 2013 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen³ 11 kohdassa vahvistetaan solidaarisuusrahaston varojen käyttöönottoa koskevat menettelyt.

Koska solidaarisuusrahasto on perustettu solidaarisuuden tukemiseksi, komissio katsoo, että tuen olisi oltava porrasteista. Tämä tarkoittaa, että ”suurten luonnonkatastrofien” osalta sovelletun, solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotolle asetetun kynnsarvon (0,6 % suhteessa BKTL:oon tai 3 miljardia euroa vuoden 2011 hintoina sen mukaan, kumpi näistä on pienempi) ylittävän vahingon osalta olisi aiemman käytännön mukaisesti sovellettava suurempaa tuki-intensiteettiä kuin kynnsarvon alle jäävän vahingon osalta. Suurkatastrofien perusteella myönnettävä tuki on aikaisemmin ollut kynnsarvon alle jäävältä osuudelta 2,5 prosenttia ja kynnsarvon ylittävältä osuudelta 6 prosenttia kaikista välittömistä vahingoista. Alueellisten katastrofien ja naapurivaltiota koskevan säännöksen nojalla hyväksytyjen katastrofien osalta tukiosuus on 2,5 prosenttia.

Rahoitustuen määrä ei saa ylittää tukikelpoisten toimien arvioituja kokonaiskustannuksia. Solidaarisuusrahastosta myönnettävän tuen laskutapa on määritetty rahaston vuosikertomuksessa (2002–2003), ja neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat hyväksyneet sen.

Seuraavassa esitetään Latvian hakemukseen perustuva laskelma solidaarisuusrahastosta välittömiä kokonaisvahinkoja koskevan arvion perusteella maksettavasta rahoitustuesta:

Jäsenvaltiot	Katastrofin luokitus	Välittömät kokonaisvahingot (miljoonaa euroa)	Suurkatastrofin kynnsarvo (miljoonaa euroa)	2,5 % välittömistä vahingoista kynnsarvon alle jäävältä osuudelta (euroa)	6 % välittömistä vahingoista kynnsarvon ylittyessä (euroa)	Ehdotetun tuen kokonaismäärä (euroa)	Maksetut ennakot (euroa)
LATVIA	Merkittävä (2 artiklan 2 kohta)	380 524	145 740	3 643 500	14 087 019	17 730 519	0
YHTEENSÄ						17 730 519	0

Rahoituskehysasetuksen 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti Euroopan unionin solidaarisuusrahastosta oli vuoden 2018 alussa käytettävissä yhteensä 421 142 057 euroa. Määrä käsittää vuoden 2018 jäljellä olevat määrärahat eli 280 371 754 euroa (574 342 834 euroa, joista oli vähennetty vuonna 2017 käyttöön otetut 293 971 080 euroa⁴) ja vuoden 2017 jäljelle jääneet määrärahat eli 140 770 303 euroa. Koska kyseinen määrä jäi käyttämättä, se siirrettiin vuodelle 2018.

Tässä vaiheessa vuotta 2018 voidaan ottaa käyttöön 139 397 191 euron määrä. Tämä vastaa Euroopan unionin solidaarisuusrahastosta vuoden 2018 alussa käytettävissä olevaa kokonaismäärää (421 142 057 euroa), josta on vähennetty rahastossa pidettävä 143 585 709 euron määrä. Jälkimmäinen määrä perustuu rahoituskehysasetuksen 10 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan 25 prosenttia vuoden 2018 määrärahoista on säilytettävä rahastossa lokakuun 1. päivään 2018 saakka. Edellä mainitusta kokonaismäärästä on myös vähennetty aiemmin tänä vuonna käyttöön otettu 104 166 951 euron määrä Kreikkaa, Espanjaa, Ranskaa

³ EUVL C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2017/1599, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta tuen antamiseksi Italialle (EUVL L 245, 23.9.2017) sekä siihen liittyvä lisätalousarvio nro 4/2017 (EUVL L 330, 13.12.2017).

ja Portugalia varten⁵ sekä 33 992 206 euron määrä Bulgariaa, Kreikkaa, Liettuaa ja Puolaa varten⁶.

Tiivistelmätaulukko EUSR-rahoituksesta	Määrä (euroa)
Vuodelta 2017 vuodelle 2018 siirretyt määrärahat	140 770 303
2018 määrärahat	574 342 834
Vuoden 2018 määrärahoista etupainotteisesti vuonna 2017 käyttöön otettu määrä rahoituskehysasetuksen 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti	-293 971 080 -----
Vuoden 2018 alussa käytettävissä oleva kokonaismäärä	421 142 057
Josta on vähennetty Kreikkaa, Espanjaa, Ranskaa ja Portugalia varten vuonna 2018 käyttöön otettu määrä	-104 166 951
Josta on vähennetty Bulgariaa, Kreikkaa, Liettuaa ja Puolaa varten vuonna 2018 käyttöön otettu määrä	-33 992 206
Josta on vähennetty vuoden 2018 määrärahoista säilytettävä 25 %	-143 585 709 -----
Tällä hetkellä käytettävissä oleva enimmäismäärä (2017+2018 määrärahat)	139 397 191
Ehdotettu Latviaa varten käyttöön otettava määrä yhteensä	-17 730 519
1. lokakuuta 2018 saakka käytettävissä oleva määrä	121 666 672

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2018/846, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta Kreikan, Espanjan, Ranskan ja Portugalin avustamiseksi (EUVL L 144, 8.6.2018, s. 3–4) sekä siihen liittyvä lisätalousarvio nro 1/2018 (EUVL L 191, 27.7.2018, s. 1–22).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös, annettu 11 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta tuen antamiseksi Bulgarialle, Kreikalle, Liettualle ja Puolalle (EUVL L XX, XX.XX.XXX) sekä siihen liittyvä lisätalousarvio nro 4/2018 (EUVL L XX, XX.XX.XXX).

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta tuen antamiseksi Latvialle

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottavat huomioon Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta 11 päivänä marraskuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2012/2002⁷ ja erityisesti sen 4 artiklan 3 kohdan,

ottavat huomioon talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta 2 päivänä joulukuuta 2013 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen⁸ ja erityisesti sen 11 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Euroopan unionin solidaarisuusrahaston, jäljempänä 'rahasto', tavoitteena on antaa unionille mahdollisuus reagoida nopeasti, tehokkaasti ja joustavasti hätätilanteisiin osoittaakseen solidaarisuutta luonnonkatastrofien kohteeksi joutuneiden alueiden väestöä kohtaan.
- 2) Rahaston määrärahojen vuotuinen enimmäismäärä on 500 000 000 euroa (vuoden 2011 hintoina) neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 1311/2013⁹ 10 artiklan mukaisesti.
- 3) Latvia esitti 14 päivänä marraskuuta 2017 hakemuksen rahaston varojen käyttöönottamisesta maata kesällä ja syksyllä 2017 vaivanneen pitkän rankkasadekauden aiheuttamien tulvien jälkeen.
- 4) Latvian hakemus täyttää asetuksen (EY) N:o 2012/2002 4 artiklassa säädetyt edellytykset rahoitustuen myöntämiseksi solidaarisuusrahastosta.
- 5) Sen vuoksi rahastosta olisi otettava käyttöön varoja rahoitustuen myöntämiseksi Latvialle.
- 6) Jotta rahaston varat saataisiin käyttöön mahdollisimman nopeasti, tätä päätöstä olisi sovellettava siitä päivästä, jona se hyväksytään.
- 7) Maaliskuun 27 päivänä 2018 annetulla päätöksellä 2018/508¹⁰ otettiin käyttöön rahaston varoja 50 000 000 euroa maksusitoumus- ja maksumäärärahoina ennakkomaksujen maksamista varten varainhoitovuodeksi 2018. Näitä määrärahoja on

⁷ EYVL L 311, 14.11.2002, s. 3.

⁸ EUVL C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁹ Neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 1311/2013, annettu 2 päivänä joulukuuta 2013, vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyn vahvistamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 884).

¹⁰ EUVL L 83, 27.3.2018, s. 13.

käytetty vain hyvin rajoitetusti. Näin ollen on mahdollista rahoittaa tämän käyttöönoton koko määrä kohdentamalla uudelleen määrärahoja, jotka on otettu käyttöön ennakkomaksujen maksamiseksi unionin yleisessä talousarviossa varainhoitovuodeksi 2018,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Varainhoitovuotta 2018 koskevassa Euroopan unionin yleisessä talousarviossa otetaan käyttöön Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varoja 17 730 519 euroa Latviaa varten maksusitoumus- ja maksumäärärahoina.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan ... päivästä ...kuuta [*sen hyväksymispäivästä*]**.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta